

Bruxelles, 26. lipnja 2023.
(OR. en)

11082/23

LIMITE

COJUR 26
CFSP/PESC 927
RELEX 794
COEST 385

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 10354/1/23 REV 1

Predmet: Zaključci Vijeća o Međunarodnome kaznenom sudu povodom
25. obljetnice donošenja Rimskog statuta

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o Međunarodnome kaznenom sudu povodom 25. obljetnice donošenja Rimskog statuta.

ZAKLJUČCI VIJEĆA**O MEĐUNARODNOME KAZNENOM SUDU POVODOM****25. OBLJETNICE DONOŠENJA RIMSKOG STATUTA**

1. Na 25. obljetnicu donošenja Rimskog statuta Europska unija i njezine države članice slave ključan doprinos Međunarodnoga kaznenog suda (MKS) borbi protiv nekažnjavanja najtežih kaznenih djela koja se tiču međunarodne zajednice u cjelini. Vijeće danas ponovno ističe svoju nepokolebljivu potporu MKS-u zbog njegove središnje uloge u osiguravanju pravde za žrtve u svim situacijama u njegovoj nadležnosti.
2. Europska unija snažno podupire taj sud od njegova osnutka. Kao prvi i jedini stalni međunarodni kazneni sud u svijetu za istragu i kazneni progon najtežih međunarodnih kaznenih djela, MKS dokazuje odlučnost međunarodne zajednice da okonča praksu nekažnjavanja najopakijih zločina i promiče kulturu odgovornosti na nacionalnoj i na međunarodnoj razini.
3. Dvadeset peta obljetnica Rimskog statuta jedinstvena je prilika da se sagledaju mnoga postignuća MKS-a, ali i da se ponovno potvrdi potpora Europske unije njegovoj budućnosti. I dalje se ostvaruje znatan napredak u aktivnostima suda, uključujući preliminarne ispitivanja, istrage i sudske postupke. MKS je danas uključen u 17 situacija diljem svijeta, a u sudskim postupcima zabilježen je rekordan broj aktivnih predmeta.
4. Sve situacije u kojima se čini da su počinjena najteža kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice zaslužuju našu najveću pozornost. Vijeće je uvjereno da će MKS, u skladu s načelom komplementarnosti, osigurati pravdu za žrtve svugdje.
5. Na europskom kontinentu vodi se rat. Vijeće ponovno potvrđuje svoje zaključke iz prosinca 2022. o odgovornosti za najteže zločine počinjene u vezi s agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine.

6. Vijeće naglašava važnu ulogu suda u ostvarivanju pravde za žrtve okrutnih zločina, davanjem glasa tim žrtvama omogućujući im sudjelovanje u svojim postupcima, pomaganjem tim žrtvama i dodjelom odštete. S pomoću uzajamnog fonda suda za žrtve pomoglo se desecima tisuća žrtava fizičkom i psihološkom rehabilitacijom te materijalnom potporom. Vijeće snažno potiče države stranke i druge da sada i ubuduće podupiru uzajamni fond za žrtve.
7. Vijeće podsjeća na temeljnu ulogu civilnog društva u uspostavi i funkcioniranju MKS-a te u podupiranju pristupa žrtava pravosuđu. Ove se godine obilježava i 25. obljetnica donošenja Deklaracije Ujedinjenih naroda o borcima za ljudska prava. Vijeće se obvezuje na zaštitu prostora za djelovanje civilnog društva, među ostalim odgovaranjem na prijetnje borcima za ljudska prava, koji su na prvoj liniji napora u području pravosuđa.
8. Budući da je predvodnik u borbi protiv nekažnjavanja, neophodno je da MKS može djelovati neovisno i nepristrano. Europska unija i dalje je predana suradnji sa svim državama strankama i drugim partnerima diljem svijeta kako bi pružila potporu sudu te očuvala i poštovala neovisnost suda i integritet Rimskog statuta. Svaka prijetnja MKS-u, njegovu osoblju i onima koji su uključeni u njegov rad neprihvatljiva je.
9. Europska unija predana je djelotvornom funkcioniranju MKS-a. EU je 2006. postao prva regionalna organizacija koja je sklopila sporazum o suradnji sa sudom. Potpuna suradnja s MKS-om preduvjet je za djelotvornost suda. Vijeće napominje da nesuradnja predstavlja ozbiljan izazov za MKS.
10. Vijeće poziva sve države da osiguraju potpunu suradnju sa sudom, među ostalim brzim izvršenjem neizvršenih uhiđenih naloga, i da sklope dobrovoljne sporazume. Zaštita i premještanje žrtava i svjedoka, privremeno i konačno puštanje na slobodu te izvršenje kazni sastavni su dijelovi međunarodnog kaznenog postupka, a odgovarajući teret trebalo bi ravnopravno podijeliti među državama strankama, uključujući, prema potrebi, putem sporazumâ o dobrovoljnoj suradnji.

11. Načela Rimskog statuta MKS-a, kao i ona kojima se uređuje njegovo funkcioniranje, u potpunosti su u skladu s načelima i ciljevima EU-a. Vijeće je predano nastavku i obnavljanju ulaganja napora u promicanje univerzalnosti i očuvanje integriteta Rimskog statuta. Europska unija potiče države koje to još nisu učinile, uključujući države kandidatkinje za članstvo u EU-u, da hitno ratificiraju Rimski statut ili mu pristupe te da stanu na kraj nekažnjavanju najtežih zločina. Nadalje poziva države stranke, uzevši u obzir njihove nacionalne okolnosti, da razmotre ratifikaciju ili prihvatanje izmjena Rimskog statuta.
12. Vijeće će nastaviti sa svojim radom na daljnjem uključivanju MKS-a u sva područja unutarnje i vanjske politike Europske unije, kako bi se osigurala usklađenost i kako bi on postao sastavni dio njezinih rasprava o međunarodnome humanitarnom pravu, ljudskim pravima, izgradnji mira i rješavanju sukoba te ponovno potvrđuje svoju predanost pružanju stalne diplomatske potpore sudu kako bi se osiguralo da on može učinkovito provoditi svoj mandat. U tom pogledu Vijeće pohvaljuje posebnu usmjerenost mandata posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava na promicanju usklađenosti s međunarodnim humanitarnim pravom i podupiranju međunarodnog kaznenog pravosuđa te pozdravlja njegov stalni naglasak i rad na tim pitanjima.
13. Vijeće prepoznaje važnost pružanja potrebnih i održivih financijskih sredstava sudu kako bi se osiguralo da njegova tijela mogu pouzdano i dosljedno izvršavati svoje uloge u svim situacijama u okviru njegova globalnog mandata. Vijeće poziva sve države stranke Rimskog statuta da plate svoje doprinose u cijelosti i na vrijeme te da odmah plate sve dospjele neplaćene obveze.
14. Postupak preispitivanja funkcioniranja suda jedinstvena je mogućnost jačanja sustava međunarodnog kaznenog prava i povećanja učinkovitosti i djelotvornosti suda. Vijeće pohvaljuje predanost koju je sud pokazao tijekom tog postupka. Vijeće potiče MKS i države stranke da nastave s procjenom i provedbom relevantnih preporuka, uz dužno poštovanje tužiteljske i pravosudne neovisnosti suda. Europska unija pridaje posebnu važnost promicanju dobrog upravljanja i zdrave radne kulture, kojom se također osiguravaju uključenost i rodna ravnopravnost. Vijeće prima na znanje pozdravlja jačanje rodni politika u MKS-u putem nove strategije za rodnu ravnopravnost i poslovnu kulturu.

15. Vijeće pohvaljuje i dodatno potiče napore suda da uključi rodnu i dobnu perspektivu u svoj istražni, tužiteljski i pravosudni rad. Vijeće potiče sud da dodatno ojača integraciju rodno osjetljivih pristupa i pristupa usmjerenih na djecu u prikupljanje dokaza.
16. Vijeće podsjeća da je MKS sud posljednje instance koji ne zamjenjuje nacionalne sudove, nego ih nadopunjuje. Vijeće stoga naglašava važnost komplementarnosti i suradnje između nacionalnih sudova i suda kao jednu od najvažnijih značajki Rimskog statuta. U tom pogledu Vijeće ističe ulogu mreže EU-a protiv genocida u jačanju takve suradnje i olakšavanju razmjene najbolje prakse među državama članicama EU-a. EU potiče države članke da donesu potrebno nacionalno zakonodavstvo kojim se definiraju međunarodni zločini, osnivaju ili jačaju specijalizirane jedinice za ratne zločine i jača suradnja među državama.
17. Europska unija ustraje na temeljnoj važnosti izbora najkvalificiranijih sudaca i dužnosnika za sud putem poštenih i transparentnih izbora koji se temelje na zaslugama, u skladu s Rimskim statutom, kako bi se osigurala kvaliteta sudskih odluka i dodatno povećalo povjerenje u sposobnost i nepristranost te institucije da osigura pravdu. Vijeće potiče države članke da pri predlaganju kandidata za sud slijede stroge i transparentne nacionalne postupke imenovanja. Vjerodostojan i transparentan postupak izbora, uključujući provjeru, ključan je za osiguravanje legitimnosti suda.
18. Ova 25. obljetnica donošenja Rimskog statuta predstavlja priliku za postizanje napretka u borbi protiv nekažnjavanja za najteža kaznena djela i jačanje vladavine prava. Vijeće pohvaljuje napore država članaka da obilježe ovu obljetnicu raznim događanjima održanima diljem svijeta kojima se slavi napredak međunarodnog kaznenog pravosuđa. Europska unija i njezine države članice nastavit će promicati svijest o MKS-u i Rimskom statutu. Europska unija koristi ovu priliku za ponovno isticanje svoje nepokolebljive predanosti neovisnosti i nepristranosti MKS-a te njegovoj središnjoj ulozi u globalnoj borbi protiv nekažnjavanja.